

Zápis z 321. zasedání Rady pro výzkum, vývoj a inovace konaného 16. prosince 2016 na Úřadu vlády ČR

Přítomní členové: předseda Rady MUDr. Pavel **Bělobrádek**, Ph.D., MPA; místopředseda Rady prof. Ing. Petr **Dvořák**, CSc.; místopředseda Rady Mgr. Arnošt **Marks**, Ph.D.; PhDr. Pavel **Baran**, CSc.; Ing. Jaroslava **Domkářová**, Ph.D., MBA, LL.M; RNDr. Zdeněk **Havlas**, DrSc; doc. Ing. Karel **Havlíček**, Ph.D., MBA; prof. Tomáš **Jungwirth**, Ph.D.; prof. Ing. Štěpán **Jurajda**, Ph.D.; doc. RNDr. Jan **Konvalinka**, CSc.; prof. Dr. Ing. Zdeněk **Kůs**; prof. MUDr. Jan **Lata**, CSc.; prof. Ing. Jitka **Moravcová**, CSc.; Ing. Eduard **Palíšek**, Ph.D., MBA; prof. MUDr. Julius **Špičák**, CSc., prof. Ing. Jiří **Witzany**, DrSc.

Omluven: doc. Ing. Jaroslav **Machan**, CSc.

Hosté: prof. Josef **Michl** - University of Colorado at Boulder, USA; prof. Jiří **Příbáň** - Cardiff University, VB; prof. Dalibor **Sameš** - Columbia University, USA; prof. Ding-Ming **Wang** - National Hsinchu University of Education, Taiwan

Program:

A) BODY K PROJEDNÁNÍ – s rozpravou

- A1) Metodika hodnocení 2017+
- A2) Zahraniční Rada

B) BODY K PROJEDNÁNÍ – bez rozpravy

- B1) Plán činnosti Bioetické komise v roce 2017
- B2) Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a jejich srovnání se zahraničím v roce 2015
- B3) Jednání se zástupci Christian Doppler Forschungsgesellschaft
- B4) Výjezdní 322. zasedání Rady pro výzkum, vývoj a inovace ve dnech 26. a 27. ledna 2017

C) BODY PRO INFORMACI

- C1) Informace z EU
- C2) Informace z jednání vlády
- C3) Informace k posuzování výzkumných organizací
- C4) Zápis z jednání Bioetické komise dne 25. listopadu 2016

D) RŮZNÉ

Průběh jednání:

Předseda Rady dr. Bělobrádek zahájil 321. zasedání Rady a nechal hlasovat o návrhu programu a o zápisu z 320. zasedání Rady.

1. Schválení programu

Pro návrh usnesení hlasovalo všech 16 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada schvaluje program 321. zasedání.

2. Zápis z 320. zasedání Rady

Pro návrh usnesení hlasovalo všech 16 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada schvaluje zápis z 320. zasedání.

A) BODY K PROJEDNÁNÍ – s rozpravou

A1) Metodika hodnocení 2017+ - vypořádání meziresortního připomínkového řízení

První bod zasedání uvedl Ing. Marek a připomněl, že meziresortní připomínkové řízení k tomuto materiálu skončilo teprve 12. prosince 2016 a všechny připomínky nejsou ještě vypořádány. Prozatím byl vytvořen souhrn připomínek podle tematických oblastí, kterých se týkají, který byl Radě předložen.

Prof. Witzany prezentoval žádost ČKR, aby seznámil Radu s jejími zásadními připomínkami.

Proběhla krátká diskuse za účasti místopředsedy Rady Mgr. Markse, prof. Moravcové, místopředsedy Rady dr. Barana a doc. Konvalinky na téma připomínek, které se týkají předloženého materiálu v kontextu se zákonem o podpoře VaVal.

Prof. Kůs komentoval předložený materiál s tím, že prozatím není k dispozici vypořádání připomínek, které je nutno dokončit a v lednu by jej měla Rada schválit.

Místopředseda Rady Mgr. Marks zdůraznil, že se postupuje podle Jednacího řádu vlády a vypořádání připomínek je již de facto přípravou jednání vlády a probíhá na úrovni náměstků příslušných ústředních úřadů.

Místopředseda Rady dr. Baran uvedl, že zmíněný § 7 odst. 7 zákona, který se týká poskytování institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace, obsahuje dvě části a postup navržený Metodikou 2017+ není v rozporu s tímto ustanovením.

Prof. Jungwirth připomněl dlouhodobou debatu o uvedeném paragrafu a ustálený názor, že matematické řešení vlastně neexistuje. Nicméně zákon se již 5 let používá určitým způsobem, který není zcela v souladu s gramatickým výkladem zákona. S novou Metodikou snad bude možné zákon použít konzistentně.

Prof. Špičák varoval před trvalým zpochybňováním nové Metodiky. S tím souhlasil i prof. Kůs, který doplnil, že je třeba akceptovat připomínky akademické obce.

Předseda Rady dr. Bělobrádek připomněl, že s ČKR již několikrát jednal a poznamenal, že připomínky budou vypořádány v souladu s Jednacím řádem vlády. Metodika se vyvíjela určitým způsobem a technické dílčí výstupy by situaci jen zkomplikovaly. Sekce VaVal vypořádá připomínky tak, aby nebyly proti filosofii celého materiálu. Pro vysoké školy implementace Metodiky znamená, že se po dva roky nic nezmění a vzniká tak prostor pro precizní dopracování pro prostředí vysokých škol.

Prof. Moravcová podotkla, že vysoké školy nový způsob hodnocení nepodporují, včetně VŠCHT, ale chtějí spíše návrat ke „kafemlejnků“. Uvedla, že během posledního měsíce navštívila několik veřejných vysokých škol, kde je ale jiný názor na úrovni fakult. Podle některých by „kafemlejnek“ měl již skončit.

Podle 1. místopředsedy Rady prof. Dvořáka není celá vědecká komunita proti nové Metodice. Na Masarykově univerzitě v Brně chtějí již hodnocení novým mezinárodním systémem.

Prof. Witzany upozornil, že z připomínek je patrné, že si to většina zainteresovaných vysvětluje tak, že je Metodika již daná. Navrhl, aby se v počátku upozornilo, že jde o zcela nový pohled na hodnocení a že je zde další prostor pro jeho upřesnění.

Předseda Rady sdělil, že Rada nemůže schvalovat vypořádání připomínek, protože Jednací řád vlády určuje postup přípravy materiálu na jednání vlády. Rada by měla vzít na vědomí průběh vypořádávání připomínek a měla by uložit jemu jako předsedovi Rady dojednat s MŠMT návrh usnesení vlády. Podle něj je situace pro vysoké školy velmi komfortní. Odklad předložení materiálu na jednání vlády by znamenal tvrdou kritiku od RVŠ, že Rada nesplnila svůj úkol.

Doc. Jurajda navrhl zdůraznit, že starý systém „kafemlejnku“ je již neudržitelný a současně by měla být vyzdvížena potřeba aktivního přístupu a spoluzodpovědnosti vysokých škol v implementačním období Metodiky.

Předseda Rady dr. Bělobrádek připomněl, že nelze také ignorovat IPn Metodiku, ale je nutné ji využít jako zdrojový materiál.

Proběhla krátká diskuse za účasti předsedy Rady dr. Bělobrádka, místopředsedy Rady dr. Barana a doc. Konvalinky na téma procesu akreditace vysokých škol a s tím spojeného náběhu nové Metodiky.

Pro doplněný návrh usnesení hlasovalo všech 16 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada

1. bere na vědomí stav vypořádávání připomínek k materiálu Metodika hodnocení 2017+,
2. ukládá Sekci VaVal dopracovat návrh usnesení vlády tak, aby vláda uložila místopředsedovi vlády pro vědu, výzkum a inovace ve spolupráci s ministryní školství, mládeže a tělovýchovy a s reprezentací vysokých škol společně připravit proces implementace kompletního hodnocení pro segment vysokých škol,
3. ukládá předsedovi Rady připravit harmonogram postupu implementace hodnocení s reprezentací vědecké obce,
4. pověřuje Sekci VaVal k jednání s Národním akreditačním úřadem o harmonizaci procesů akreditace vysokých škol a hodnocení výzkumných organizací.

A2) Zahraniční Rada

Předseda Rady dr. Bělobrádek uvedl, že návrh na ustavení poradního orgánu Rady, tzv. „zahraniční Rady“, byl projednáván již na 310. zasedání Rady dne 27. listopadu 2015. Dle záměru bylo navrženo spojit první setkání „zahraniční Rady“ s 321. zasedáním Rady.

Vybraní odborníci, kteří byli navrženi na případné členy „zahraniční Rady“ byli osloveni a na toto zasedání Rady potvrdili svou účast prof. Josef Michl - University of Colorado at Boulder, USA; prof. Jiří Přibáň - Cardiff University, VB; prof. Dalibor Sameš - Columbia University, USA a prof. Ding-Ming Wang - National Hsinchu University of Education, Taiwan, které tímto uvítal.

Prof. Špičák jednání se zahraničními hosty zahájil poznatkem, že jedním z velkých nedostatků české vědy je malá zahraniční integrace. Tímto krokem by se měla zahájit pravidelná spolupráce se zahraničními kolegy.

Předseda Rady dr. Bělobrádek uvedl, že zahraniční hosté obdrželi s předstihem podkladové materiály, které jim usnadní orientaci ve výzkumném prostředí ČR a pomohou jim připravit se na téma společného zasedání (Metodika hodnocení 2017+, Metodika hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů (platná pro léta 2013 až 2016), Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím v roce 2014, Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2016-2020, Národní priority VaVal). Rada by měla od této spolupráce očekávat nejen jiné pohledy a prostředí VaVal u nás i ve světě, ale i inspirace a doporučení, jaké jsou světové trendy a čím je třeba se zabývat.

Místopředseda Rady Mgr. Marks informoval, že součástí oficiálního programu členů „zahraniční Rady“ byla pracovní večeře, která se uskutečnila 15. prosince 2016 pod záštitou předsednictva Rady. Během pracovní večeře se diskuse zaměřila na srovnání VaVal v ČR a ve světě a také na návrh nové Metodiky hodnocení 2017+.

První se slova ujal prof. Michl z University of Colorado at Boulder, který v první řadě poděkoval za pro něj čestné pozvání na zasedání Rady a dále sdělil, že pečlivě prostudoval zaslané materiály. Pochvalně se vyjádřil o navrženém novém způsobu hodnocení, který odlišuje jednotlivé obory a hodnocení odpovídající těmto oborům. Dále řekl, že postupné implementační období je správné. Je správné, aby nová metodika nastupovala postupně. Na druhé straně jde o rámec, ve kterém je zapotřebí doplnit řadu podrobností mimo dokument. Jde např. o výběr hodnotitelů, kteří budou nakonec rozhodovat o úspěchu celého hodnocení. Otázka, kdo budou hodnotitelé, není jednoduchá, protože jde o čestnou činnost, ale hodnotitelé by měli být ochotni odvést určité úsilí. Jak dosáhnout toho, aby se do hodnocení přihlásili ti nejlepší, není jasné. Rámec vypadá velmi dobře.

Prof. Přibán z Cardiff University, z Velké Británie doplnil, že nová metodika je výborné východisko, jak změnit zavedený provoz české vědy a univerzit, kdy otázka profesur se spojuje pouze se seniorním postavením a s věkem. Podle něj je velmi důležité, aby mladí lidé měli otevřený prostor k sestavení vlastních pracovních týmů.

Věda je také otázkou univerzitního provozu. Univerzity by měly fungovat jako centra vědecké práce a je vidět, že se situace zlepšuje. Do financování musí být zapojena i soukromá sféra. Politika musí zapojit byznys a musí se vytvořit nátlak na firmy a soukromé donátory, aby firmy financovaly nejen své zájmy, ale i celý výzkum. Vláda má zodpovědnost za vědu a za ty, kdo budou vědu hodnotit. Je třeba přizvat co nejlepší nezávislé odborníky. Připomněl například kvalitní hodnocení prováděné AV ČR. Na závěr shrnul, že je třeba vědu nejen kvalitně hodnotit, ale i vkládat do ní dostatečné finanční prostředky.

Prof. Wang z National Hsinchu University of Education, z Taiwanu na úvod poděkoval za pozvání místopředsedy vlády a připomněl dlouholeté dobré vztahy mezi Taiwanem a ČR v oblasti VaVal. Ocenil zaslané materiály, které si důkladně prostudoval. Věřil, že se podaří dosáhnout s novou Metodikou určité stability v české vědě a bude podpořena produktivita vědy. Kladně hodnotil delší periodu mezi hodnoceními jako klid pro provádění výzkumu. Zmínil se i o indikátorech, které ukazují na talentované mladé vědce. Je třeba včas vyhledat talentované mladé vědce a na jejich podporu se zaměřit. Je dále nutné integrovat průmysl a znalosti a podporovat jejich propojení společně s rozvojem technologií.

Prof. Sameš z Columbia University, USA ocenil, že se ČR začala zabývat více inovacemi. Je ovšem nutná zvýšená flexibilita celého systému VaVal, protože v současnosti ho brzdí spousta byrokratických administrativních povinností. Další problém vidí v tom, že v Evropě je rozšířena mentalita věnovat se jen aktuálním problémům. Ale studenti a vědci by měli

přemýšlet především do budoucnosti, přijít s něčím novým a pokrokovým. Každý vědec by se měl zamyslet nad tím, zda to na čem pracuje je o něco zcela nového nebo zda pouze nesleduje myšlenky jiných.

Pozice na institutech musí být konkurenceschopné s jinými zeměmi. Nejen pro udržení našich talentů, ale i pro přilákání talentů z jiných zemí. Tím se proces nastartuje. Infrastruktura je velmi dobrá, více se musí investovat do lidského kapitálu. To je zásadní bod k řešení. Myšlenky tečou přes hranice volně a vědci jsou z podstaty velmi mobilní a klidně se přestěhují za lepšími podmínkami. Uvedl příklady Humboldtova stipendia (DE), Swchweringerovo stipendium (AT). V ČR by mohla být např. Škoda Foundation. Na závěr svého vystoupení znovu zdůraznil, že spouště věcí v ČR brání přílišná administrativa.

Předseda Rady dr. Bělobrádek ocenil pohledy zahraničních vědců na politiku VaVal v ČR. Uvedl, že je vidět, že znají docela dobře náš systém a právě toto může být pro další spolupráci s Radou zajímavé.

1. místopředseda Rady prof. Dvořák uvedl, že toto setkání a nová spolupráce může být inspirací i pro zřizování dalších zahraničních rad na jiných vědeckých institucích - když má Rada pro výzkum, vývoj a inovace mezinárodní konzultaci.

Předseda Rady dr. Bělobrádek uvedl, že informace o zřízení zahraniční Rady vyvolala velký ohlas ve veřejnosti.

Prof. Moravcová ocenila, že zahraniční hosté pronesli k nové Metodice velmi pozitivní slova.

Na závěr diskuse předseda Rady dr. Bělobrádek poděkoval zahraničním hostům za jejich návštěvu a pozval je k další návštěvě v příštím roce. Dále uvedl, že zahraniční Rada má zatím neformální podobu, ale bude zahrnuta i v návrhu nového zákona o podpoře VaVal. Nakonec pozval zahraniční hosty na připravenou tiskovou konferenci.

Byl koncipován návrh usnesení, pro který hlasovalo všech 16 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada bere na vědomí podněty zahraničních hostů, týkající se především:

- Metodiky hodnocení 2017+ a důležitosti výběru hodnotitelů a správného nastavení kritérií jejich výběru,
- nutnosti investic do lidského kapitálu, zapojení mladých vědců a jejich podpory, nastavení procesu vyhledávání talentů formou stáží, postgraduálního studia,
- prohloubení propojení soukromého sektoru a vědy, resp. průmyslu a vědy.

B) BODY K PROJEDNÁNÍ – bez rozpravy

B1) Plán činnosti Bioetické komise v roce 2017

Další bod uvedl 1. místopředseda Rady a předseda Bioetické komise prof. Dvořák. Připomněl, že podle svého Statutu zpracovává Bioetická komise rámcový roční program své činnosti a předkládá jej Radě vždy ke konci roku ke schválení.

K tomu doc. Konvalinka upozornil na důsledky genetického inženýrství pro biologickou rovnováhu s poznámkou, že by se tím Bioetická komise měla zabývat.

Prof. Dvořák poznamenal, že se tím Bioetická komise zabývala na svém posledním jednání.

Pro návrh usnesení hlasovalo všech 16 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada schvaluje plán činnosti Bioetické komise v roce 2017.

B2) Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a jejich srovnání se zahraničím v roce 2015

1. místopředseda Rady prof. Dvořák uvedl i další bod a zdůraznil, že s předložením tohoto finálního materiálu se čekalo až na toto zasedání Rady z důvodů využití nejnovějších dat od ČSÚ, která jsou dostupná až v říjnu.

Doc. Jurajda zpravodaj tohoto materiálu, pochválil jeho zpracování ze strany zaměstnanců Sekce VaVal a uvedl, že otevírá možnosti pro další dílčí analýzy.

Doc. Havlíček také ocenil zpracování tohoto materiálu a otevřel otázku možnosti využití získaných dat k vyhodnocení výdajů na výzkum. Analýza by tak mohla poskytovat velmi jednoduché srovnání vynakládaných výdajů na VaVal, které by bylo srozumitelné i pro veřejnost.

Pro návrh usnesení hlasovalo všech 14 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada

1. schvaluje materiál „Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím v roce 2015“,
2. žádá svého předsedu o předložení materiálu na jednání vlády do konce roku 2016.

B3) Jednání se zástupci Christian Doppler Forschungsgesellschaft

Další bod uvedl místopředseda Rady Mgr. Marks a vysvětlil, že v návaznosti na návštěvu české delegace ve společnosti Christiana Dopplera ve Vídni v září 2016, byli pozváni zástupci této společnosti k návštěvě České republiky ve dnech 6. - 7. února 2017. K společnému jednání budou přizváni zástupci Ministerstva průmyslu a obchodu, technických univerzit a TA ČR. Účelem setkání bude výměna informací a zkušeností a diskuse o možnostech spolupráce univerzit a podnikatelské sféry. Setkání bude financováno z rozpočtu Rady.

Ing. Palíšek doplnil, že společnost Christiana Dopplera (Christian Doppler Gesellschaft, CDG) je společnost na podporu spolupráce mezi vědeckou a hospodářskou sférou, která představuje vhodný model v propojování univerzitního světa s průmyslem a bylo by žádoucí, aby takový systém byl zaveden i v ČR.

Pro návrh usnesení hlasovalo všech 14 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada

1. schvaluje uspořádání setkání ve dnech 6. - 7. února 2017 v Praze,
2. souhlasí s úhradou nákladů spojených s uvedenou akcí,
3. ukládá Sekci VaVal zajistit uspořádání setkání.

B4) Výjezdní 322. zasedání Rady pro výzkum, vývoj a inovace dne 27. ledna 2017

Ing. Marek uvedl, že na jednání předsednictva Rady dne 8. prosince 2016 bylo navrženo uspořádat 322. zasedání Rady ve dnech 26. a 27. ledna 2017 na Univerzitě Palackého v Olomouci.

Místopředseda Rady Mgr. Marks navrhl účast předsedy Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství prof. Ing. Stanislava Labíka, CSc. na nejbližším zasedání Rady

Pro návrh usnesení hlasovalo všech 14 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada

1. schvaluje uspořádání výjezdního 322. zasedání Rady ve dnech 26. a 27. ledna 2017 na Univerzitě Palackého v Olomouci,
2. ukládá Sekci VaVal toto výjezdní zasedání zajistit,
3. ukládá Sekci VaVal zajistit účast předsedy Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství prof. Ing. Stanislava Labíka, CSc. na nejbližším zasedání Rady.

Místopředseda Rady Mgr. Marks stručně uvedl body pro informaci.

C) BODY PRO INFORMACI

C1) Informace z EU

C2) Informace z jednání vlády

C3) Informace k posuzování výzkumných organizací

C4) Zápis z jednání Bioetické komise dne 25. listopadu 2016

Pro návrh usnesení hlasovalo všech 14 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada bere na vědomí body pro informaci.

D) RŮZNÉ

Do bodu Různé místopředseda Rady Mgr. Marks upozornil na zvýšenou aktivitu britských univerzit v souvislosti s Brexitem. Britské univerzity se snaží zajistit si kontakty a spolupráci také s českými univerzitami na dobu po odchodu Velké Británie z EU.

Prof. Kůs pochválil práci vědecké vyslankyně v Izraeli Delany Mikoláškové. Technická univerzita Liberec již využila jejích služeb dvakrát a pokaždé byla spolupráce na vysoké úrovni.

Místopředseda Rady Mgr. Marks doplnil, že se chystá výběrové řízení na místo vědeckého vyslance ČR v USA.

Protože do diskuse nebyly další příspěvky, ukončil 1. místopředseda Rady prof. Dvořák 321. zasedání Rady.

Zapsala: Ing. Bártová

Schválil: předseda Rady dr. Bělobrádek

